Opublikowano na *Miasto Hrubieszów* (https://miasto.hrubieszow.pl)

Wspomnienia o Hrubieszowie

05.10.2015



[1]

Wspomnienia o HrubieszowieW dniu 29 września 615 rocznicę nadania praw miejskich miastu Hrubieszów, Miejska Biblioteka Publiczna uczciła wspomnieniami o Hrubieszowie. Gościem spotkania był Jerzy Krzyżewski - regionalista, kolekcjoner, prezes Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego.

Zaprezentowane zostały fotografie pochodzące ze zbiorów Jerzego Krzyżewskiego, Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego, Cyfrowego Archiwum Tradycji Lokalnej (CATL) oraz należące do fotografa Krzysztofa Czarskiego. Podczas spotkania można było oglądać wystawę "Hrubieszów - wielokulturowa opowieść o mieście w XX wieku" przygotowaną przez MBP oraz wystawę fotografii pt. "Hrubieszów trochę nietypowo" Mariusz Tomczuk Photography. Zaprezentowano również krótki film z 1975 roku autorstwa Mieczysława Procnala, który był zachętą do wspólnych wspomnień o powojennym Hrubieszowie.

29 września mija 615. rocznica nadania Hrubieszowowi praw miejskich. Lokacji na prawie magdeburskim dokonał we Lwowie Władysław II Jagiełło 29 września 1400 r.

Król nadał prawa miejskie królewskiej wsi Hrubieszów, leżącej wówczas w ziemi chełmskiej, będącej częścią województwa ruskiego.

Zasadźcą (organizatorem lokacji) a w konsekwencji pierwszym wójtem dziedzicznym został Bartłomiej, mieszczanin z Chełma, który kupił funkcję za 100 grzywien groszy praskich. Z tego tytułu otrzymał m.in. dwa łany ziemi, połowę opłat z jatek i kramów, jedną trzecią z kar sądowych, jedną szóstą z czynszu, prawo do założenia stawu rybnego oraz budowy młyna i łaźni. W zamian za to bogate uposażenie spoczywał na nim obowiązek służby podczas wypraw wojennych, miał się on stawić konno z włócznią oraz z jednym łucznikiem.

Pierwszym zadaniem przyszłego wójta było wymierzenie łanów ziemi dla mieszkańców, którzy otrzymali ponadto dwa łany na pastwisko. Mieszczanie zostali zwolnieni na okres 10 lat od wszelkich podatków i świadczeń na rzecz króla. Po zakończeniu wolnizny mieli płacić królowi czynsz w wysokość 3 florenów z łanu a proboszczowi dziesięcinę w wysokości 6 groszy.

Lokacja na prawie magdeburskim łączyła się z nadaniem immunitetu, który stał się fundamentem ukształtowania się samorządu miejskiego. W przywileju lokacyjnym król wyłączył miasto spod jurysdykcji prawa polskiego i ruskiego a mieszkańców wyjął spod władzy jurysdykcji urzędników królewskich (wojewodów, kasztelanów, starostów), w tym urzędników sądowych (sędziów, podsędków, woźnych). Wkrótce zorganizowano radę miejską o rocznej kadencji, złożoną z czterech urzędujących rajców. Każdy z nich pełnił przez trzy miesiące funkcję burmistrza (przewodniczącego rady). Obywatele cieszyli się wolnością osobistą, prawem swobodnego wykonywania zawodów rzemieślniczych i kupieckich oraz prawem posiadania gruntów i posesji.

Miasto otrzymało też immunitet sądowy. Pełnia władzy sądowej należała do wójta jako przedstawiciela króla. Posiadał on prawo sądzenia, wyrokowania i wymierzania kar we wszystkich sprawach kryminalnych. Za wszelkie przestępstwa mieszkańcy mieli odpowiadać przed sądem na czele z wójtem (ławą liczącą 7 mieszczan) od wyroków której mogli apelować do sądu królewskiego.

W latach 1400-11 wybudowano drewniany gród, zlokalizowany w miejscu dzisiejszego dworku Du Chateau, w którym Jagiełło gościł w latach 1411, 1413 i 1430.

Pierwszymi mieszkańcami Hrubieszowa oprócz Polaków byli Rusini, którzy posiadali tu swoją cerkiew. W połowie XV wieku w mieście osiedlili się Żydzi handlujący a później Niemcy.

Opracowano na podstawie: R. Szczygieł: Lokacja miasta na prawie niemieckim i jego dzieje do końca XV wieku, [w:] Dzieje Hrubieszowa. Tom I. Od pradziejów do 1918 roku, red. R. Szczygieł, Hrubieszów 2006.



[2]


[3]



[4]



[6]



[7]



[8]



[9]


MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
HRUBIESZÓW
UL. 3 MAJA 7A

[11]



[12]


MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
HRUBIESZÓW
UL. 3 MAJA 7A
CYFROWE
ARCHIWUM
TRADYCJI
LOKALNEJ
Karta

[13]



[14]



[16]



[17]

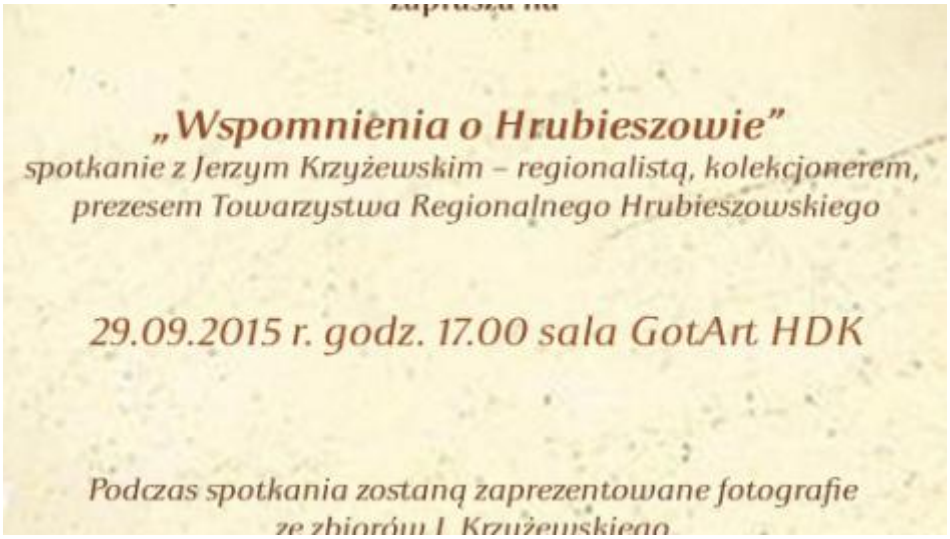

[18]

URL źródłowy: https://miasto.hrubieszow.pl/content/wspomnienia-o-hrubieszowie?nopaging=1

Odnośniki

[1] https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/article/image010.jpg
[2]

https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image001.jpg?itok=4
[3]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image002.jpg?itok=P
[4]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image003.jpg?itok=P
CCqE
[5]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image004.jpg?itok=e
[6]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image005.jpg?itok=lL
We
[7]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image006.jpg?itok=U
[8]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image007.jpg?itok=xt
[9]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image008.jpg?itok=m
[10]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image009.jpg?itok=Y
[11]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image010.jpg?itok=E
[12]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/image011.jpg?itok=ff
[13]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/img_8560.jpg?itok=e5
[14]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/img_8613.jpg?itok=ry
[15]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/img_8621.jpg?itok=O
[16]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/img_8632.jpg?itok=2I
[17]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/img_8637.jpg?itok=C
[18]
https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/styles/media_gallery_large/public/plakat1.jpg?itok=lV4X